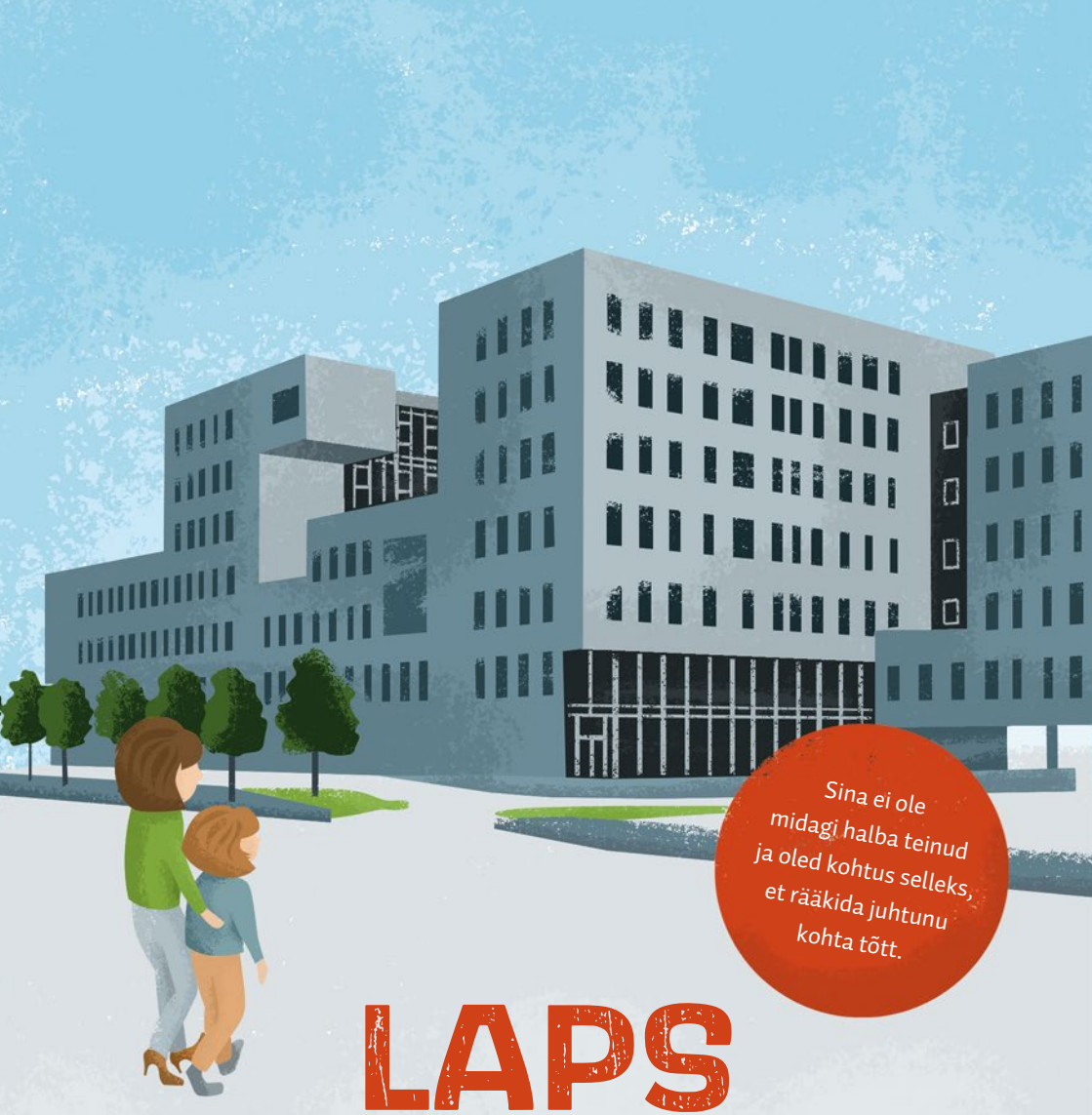

Sina ei ole midagi halba teinud ja oled kohtus selleks, et rääkida juhtunu kohta tõtt.

LAPS tunnistaja või kannatanuna kohtus

Juhendmaterjal lapsele, kes annab kohtus tunnistusi

Sissejuhatus

Hoiad käes voldikut, mis aitab Sul paremini aru saada, mida teha, kui pead minema kohtusse tunnistusi andma. Oleme kirja pannud nõuanded, mis aitavad Sul end kindlamalt tunda. Loe juhendit koos ema või isaga, mõne teise lähedase inimesega või helista hoopis lasteabi infotelefoni numbrile 116 111 ja küsi nõu.

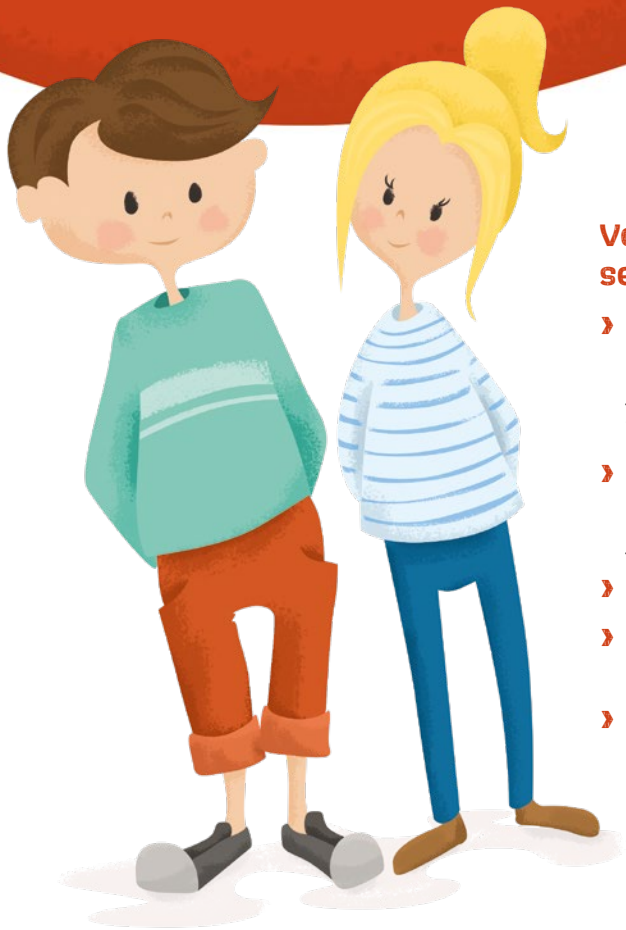

Voldikus selgitatakse Sulle:

- Kes on tunnistaja, kes on kannatanu ja mida nad kohtus teevad?
- Kes on teised inimesed kohtus ja mida nemad teevad?
- Mis kohtus toimub?
- Kuidas ma kohtus rääkima/olema pean?
- Mis saab pärast kohtuistungit?

Miks inimesed kohtusse lähevad?

Inimesed pöörduvad kohtusse siis, kui keegi on teinud midagi, mis on seadusega keelatud. Selle uurimist nimetatakse kriminaalmenetluseks.

Seadused on nagu tähtsad kokkulepped. Seadused ütlevad näiteks, et ei tohi varastada ja teistele inimestele haiget teha. Seadusi ei tohi rikkuda!

Kohus selgitab välja, kas seadust on rikutud ja kes seda tegi, ning otsustab, kellele ja milline karistus määrata.

Kus kohus töötab?

Kohtuistungid toimuvad **kohtumajas**. Uuri juba aegsasti välja, kuidas kohtumajja jõuda ja kui kaua see aega võtab.

Kohtumajas tuleb Sul tunnistust anda **kohtusaalis**. Kohtusaal näeb peaaegu välja nagu kontor, kus kohtunik istub eraldi laua taga ning tavaliselt teistest kõrgemal. Mõnes kohtumajas on eraldi toad, mis on mõeldud lastega rääkimiseks. Selliseid tube nimetatakse **lastetubadeks**, nendes on mõnikord mänguasju, joonistamiseks pliiatseid ja lugemiseks raamatuid.

Miks Sa kohtusse pead minema?

Sind võidakse kohtusse kutsuda, kui Sa tead, oled näinud või kogenud midagi, mis on kuriteo uurimisel oluline. Sa oled sellest varem juba politseile ja prokurörile rääkinud.

Nüüd palutakse Sul kohtule rääkida:

- mida Sa nägid või kuulsid – see tähendab, et Sa oled **kuriteo tunnistaja**.
- mis Sinuga kuriteo käigus juhtus, näiteks kuidas Sa viga said või kahju kandsid – see tähendab, et Sa oled **kuriteos kannatanu**.

Tunnistajaks olemine on väga tähtis!

Kui Sa räägid kohtule, mida tead, on see **kohtule tunnistuse ehk ütluste andmine**. Mõned küsimused, mida Sinult tunnistuse andmisel küsitakse, võivad olla keerulised ja rasked ja Sa pead toimunut meelde tuletama. Kui Sa täpselt ei mäleta, mida oled varem politseile ja prokurörile rääkinud, võid enne kohtuistungit oma varasema jutu koos prokuröri või kaitsjaga üle vaadata. See annab enne kohtusse minekut kindla tunde.

Kas Sa pead kohtusse kohale minema?

Kui Sa oled noorem kui 14-aastane, püütakse enamasti teha nii, et Sa ei pea kohtusse kohale minema. Sellisel juhul proovib politsei ja prokuratuur kõik olulise, mida Sa tead salvestada ning Sinu ütlusi näidatakse kohtus video teel. Kui aga kohtunik leiab, et Sinu ülekuulamine on ka kohtus vajalik ja see ei ole Sinu jaoks liiga raske, võib ta Sind ka kohale kutsuda.

Kui Sind kutsutakse, tuleb kohtuistungile alati kohale minna. Kohtuistungilt võib puududa ainult siis, kui selleks mõjuv põhjus – näiteks haigus. Kui Sa ei saa istungil osaleda, tuleb Sul sellest esimesel võimalusel prokurörile või kaitsjale teada anda.

Keda Sa kohtus kohata võid ja mida nad teevad?

Kõigil inimestel, keda siin kirjeldatakse, on kohtus oma kindel roll, et selgitada välja, mis juhtus.

- **Kohtunik** on inimene, kes kuulab kohtus ära kõigi inimeste jutu ja langetab otsuse, kas kuritegu pandi toime ja kes selles süüdi on. Kohtunik kannab musta rüüd, mida nimetatakse talaariks.
- **Rahvakohtunikud** teevad otsuseid koos kohtunikuga. Rahvakohtunikud ei osale igal kohtuistungil, vaid ainult raskete kuritegude lahendamisel.
- **Kaitsja** on inimene, kes süüdistatavat aitab ning tema huvide eest seisab. Kaitsja on enamasti advokaat.
- **Prokurör** on riigi esindaja, kes esitab kohtule tõendid kuriteo ja selle toimepanija kohta. Teisisõnu on prokurör süüdistaja ning ta võib kohtus küsida palju küsimusi.
- **Advokaat** on inimene, kes annab kohtus inimestele nõu ja selgitab seadusi. Mõnikord esindavad advokaadid ka lapsi – näiteks siis, kui oled kuriteos kannatanu ning see on Sinu huvides vajalik.
- **Kohtuistungi sekretär** paneb kõik kohtus räägitu täpselt kirja ja kontrollib, et istungisaali on tulnud õiged inimesed.
- **Tunnistaja** on inimene, kes räägib kohtule, mis temaga juhtus või mida ta kuriteo toimumise ajal nägi ja kuulis.
- **Kannatanu** on inimene, kes võis saada kuriteo käigus viga või muul moel kahjustada ning ta räägib sellest kohtule. Kannatanuid võib olla rohkem kui üks.
- **Süüdistatav** on inimene, keda süüdistatakse kannatanule haiget tegemises või temalt millegi äravõtmises ehk kuriteo toimepanemises.
- **Toetav täiskasvanu** on kohtus Sinu toetamiseks ja abistamiseks. Toetav täiskasvanu võib olla ema, isa või mõlemad, keegi teine lähisugulane, sotsiaaltöötaja, kooli psühholoog, lastekaitsespetsialist või keegi teine.
- **Lastekaitsetöötaja** on inimene, kes saab Sind mitmel moel aidata, et Sul oleks hea olla ja Sinu õigused oleksid kaitstud. Lastekaitsetöötaja räägib Sinu ja Sinu vanematega, et saada teada, mis on Sinu jaoks kõige parem.
- **Tõlk** aitab eri keeltes kõnelevatel inimestel üksteisest aru saada.

Alati ei pruugi kõik need inimesed kohtus kohal olla.

Mida teha kohtumajja jõudes?

Kui Sa lähed kohtumajja tunnistusi andma, võib Sinuga kaasa tulla keegi täiskasvanutest, keda Sa tead ja usaldad. Näiteks keegi perekonnast või mõni teine toetav inimene. Jõua kohtusse varem, siis Sul on rahulikult aega otsida üles õige kohtusaal.

Kohtumajja sisenedes tuleb Sul reeglina **läbida turvakontroll**. Kohtutöötajad vaatavad läbi Sinu kaasa võetud asjad ning Sul tuleb minna läbi turvavärava – nii kontrollitakse, et inimesed ei võtaks kohtusse kaasa keelatud esemeid. Kui Sul juhtub kaasas olema asi, mida ei tohi kohtumajja viia, võetakse see hoiule. Kohtust ära minnes saad oma asja tagasi.

Kui oled turvaväravad läbinud, võid kohe suunduda oma kohtusaali juurde. Kohtumaja sissepääsu juures on alati ka valvur, kes juhendab, kuhu minema peab. Kui oled õige saali üles leidnud, siis oota ukse taga, kuni Sind sisse kutsutakse. Kohtuistungi sekretär juhendab ja annab teada, kes kuhu istuma peab. Võta kohtusse minnes kaasa isikut tõendav dokument, näiteks õpilaspilet, ID-kaart või pass, et kohtuistungi sekretär saaks enne istungit kontrollida, kas kõik kutse saanud inimesed on kohal.

Võib juhtuda, et Sa pead kohtumajas istungi algust ja oma tunnistuse andmist ootama. Seepärast on hea võtta kaasa juua, näiteks pudel vett ja midagi näksimiseks. Samuti raamat, koolitööd, mõni mäng või midagi muud, mis pakub Sulle huvi ja aitab aega veeta. Võta igaks juhuks kaasa ka kampsun või mõni muu riie, mida saad peale panna, kui külm hakkab. Kohtuistungit oodates püüab kohus teha nii, et Sa süüdistatavaga kokku ei puutuks.

Kohtuistungi avalikkus

Oluline on teada, et **kohtuistungid on enamasti avalikud**. See tähendab, et istungit võivad jälgida kõik huvilised. **Lastega seotud juhtumite** arutamiseks võib kohtunik kuulutada istungi lapse huvide kaitseks **kinniseks** ja siis jäävad kõrvalised inimesed kohtusaalist välja.

Pea meeles, et kui kohtuistung on kinnine, siis kõik, mida kohtusaalis räägitakse, jääb saladuseks. Seega ei tohi ka Sina seda kellelegi edasi rääkida.

Kui kohtuistung on avalik, võivad kohal olla ka ajakirjanikud, kes võivad kuulata istungit, kuid nad ei tohi ilma kohtuniku loata pildistada, filmida ega avalikustada infot Sinu nime, koduse aadressi või kooli kohta. Ka Sinu pilti ei tohi ilma loata avaldada.

Mis kohtuistungil toimub?

Kui kohtuistungil on kätte jõudnud aeg tunnistada ehk anda ütlusi, selgitab kohus Sulle, kuidas Sa käituma pead – Sulle näidatakse, kuhu pead minema ja millises järjekorras vastama küsimustele.

Tunnistaja või **kannatanu** annab ütlusi tavaliselt kohtuniku ees seistes. Mõnes kohtumajas on isegi kõnepult, kuhu Sind võidakse rääkima kutsuda. Kõnepuldi juures on mikrofon ja kõik, mida kohtuistungil räägitakse, salvestatakse. Kõik tunnistajad annavad ütlusi kohtus ükshaaval, teisi tunnistajaid juures ei ole. Kohtunik palub Sul rääkida kõike, mida Sa juhtunu kohta tead. Seejärel lubab kohtunik prokuröril ja kaitsjal Sulle küsimusi esitada. Kohtuniku ülesanne on jälgida, et keegi Sinuga kohtuistungil halvasti ei käituks. **Kedagi ei tohi kohtus kiusata**.

Ülekuulamisel ole valmis rääkima oma sõnadega sellest, mis juhtus. Kohtunik ja rahvakohtunikud teevad otsuse selle järgi, mida nad kohtuistungil kuulevad.

Kui enne kohtuistungit on Sinu või ka teiste tunnistajate ütlused salvestatud, näidatakse seda videot kohtus ja Sinu käest võidakse selle kohta küsida täpsustavaid küsimusi. Sa võid koos prokuröriga enne istungit vaadata üle, mis Sa politseiuurijale ütlesid.

Kui kohtunik tuleb kohtusaali, peavad kõik saalisviibijad püsti tõusma ning istuda võivad nad siis, kui kohtunik selleks loa annab.

Oluline teada!

- Kui Sa oled **vähemalt 14-aastane**, oled Sa piisavalt vana, et Sind kohtus valetamise eest kriminaalvastutusele võtta. See tähendab, et kohus võib Sulle määrata karistuse, kui Sa meelega ütluste andmisel valetad. Seega enne tunnistuse andmist **hoiatab** kohus Sind **teadlikult valede ütluste andmise eest** ning selgitab, et ütlustest ei tohi keelduda, kui selleks puudub seaduslik alus. Sul tuleb anda ka allkiri, millega kinnitad, et oled sellest aru saanud.
- **Sul on õigus keelduda selliste ütluste andmisest, mis võivad süüdistada Sind ennast või Sinu lähedasi.** Näiteks Sinu ema, isa, õde, venda või kedagi teist Sinu perest.

Kohtule ütluste andmine

Kui kätte on jõudnud aeg ütlusi anda, siis:

Kuula hoolikalt, et saaksid täpselt aru, mida Su käest küsitakse.

Vasta küsimustele.

Ja mis peamine: räägi alati tõtt.

Kuulamine

- Enne, kui küsimusele vastad, **veendu, et said sellest täpselt aru**. Sa võid alati paluda küsimust korrata, kui seda polnud hästi kuulda või Sa ei saanud täpselt aru. Võid ka paluda, et küsimus esitataks teistmoodi.
- Kui sama küsimust küsitakse uuesti ja Sa ei saa sellest ikka aru, ütle seda kindlasti. **Palu küsimust täpsustada seni, kuni see on Sulle arusaadav**.
- Kui Sinult küsitakse mitu küsimust korraga, palu esitada **küsimused ükshaaval**.

Ma ei saanud aru!

Ma ei kuulnud täpselt!

Vastamine

- **Kuula alati küsimus lõpuni ära**, enne kui vastama hakkad. Kui kohtuistungil on tõlk, lase ka temal lõpetada.
- Jää rahulikuks. **Räägi asjadest, mida Sa kindlasti tead ja mäletad**. Kirjelda igat detaili nii täpselt kui võimalik, isegi kui see tundub piinlik või vähetähtis.
- **Räägi selgelt ja pigem valjema häälega**. Kohtunik ja teised saalis viibijad peavad Sind kuulma.
- Kui **Sa ei tea vastust või ei mäleta juhtunut**, siis nii vastagi: **„Ma ei tea“** või **„Ma ei mäleta“**.

Ma ei mäleta!

- Sinu käest võidakse küsida ka teemade kohta, millest on raske rääkida. Kui küsimus Sind ärritab, siis usu, **teised mõistavad Su tundeid**. Inimesed on harjunud kuulma kohtus väga isiklikke asju. Teiste ees on üsna raske rääkida ja on täiesti normaalne, kui oled veidi mures ja see teeb Sind närviliseks või ajab nutma.

- Pea meeles, et kohtunik ei saa Su peale pahaseks, hoolimata sellest, mida ja kuidas Sa ütled. **Sina ei ole midagi halba teinud ja oled kohtus selleks, et rääkida juhtunu kohta tõtt**.

Tõe rääkimine

- **Kohtus ei tohi valetada**. Valetamine tähendab, et Sa ütled, et midagi juhtus, kuigi tegelikult seda ei toimunud, või hoopis vastupidi: midagi juhtus, aga Sina ütled, et mitte midagi ei juhtunud. **Kohtus tohib rääkida ainult tõtt**.
- Sinu käest võidakse küsida midagi, mida teate ainult Sina ja süüdistatav. Pea meeles, et kohtunik ja teised saalis olijad ei olnud kohapeal ega tea seda, mida teie kahekesi teate. Seega pead juhtunust ka teistele rääkima.
- **Kohtus võid rääkida välja saladusi**, peamine on, et need vastaksid tõele.
- **Keegi ei tohi kohtus Sulle ette öelda, mida Sa pead rääkima**. Kui keegi seda üritab, ära tee temast välja. Sind on kutsutud tunnistusi andma, seega räägi oma sõnadega sellest, mis juhtus. Pea meeles, et kuigi Sa oled laps, siis on Sul samad õigused, mis suurtel inimestel ja Sa võid rääkida just seda, mida Sina arvad ja tead.

Pea meeles!

- Kui Sa tunned tunnistust andes, et pead minema WC-sse, vett jooma või vajad puhkepausi, siis **anna kohtunikule käega märku ja ütle, et Sa vajad väikest pausi**.
- Kui tunned, et Sul hakkab halb, Sa väga kardad või oled väsinud, anna sellestki märku. **Kohtus on inimesi, kes saavad Sind aidata**.
- Käega võid märku anda ka siis, kui Sulle jääb midagi segaseks ja Sa ei saa päris hästi aru, mida Sinult küsiti. Samuti siis, kui Sulle meenub, et midagi on jäänud ütlemata, kuid Sulle tundub, et sellest on tähtis rääkida.
- Kohtusaalist võid Sa ära minna, kui kohtunik on andnud Sulle selleks loa.

Kuidas kohus Sind ütluste andmistel abistada saab?

Kohtus on võimalik kasutada mitmeid võimalusi, kuidas tunnistuste andmine Sinu jaoks mugavamaks muuta. Kui Sa tunned, et tahad neist kuulda, anna julgelt prokurörile või kaitsjale teada. Prokurör selgitab Sulle, kas see on võimalik ja mis edasi saab.

- Kui Sa oled noorem kui 14-aastane, on mõnikord Sinu heaolu tagamiseks ülekuulamise juures ka **lastekaitsetöötaja**, **sotsiaaltöötaja**, **õpetaja** või **psühholoog**. Nad aitavad Sul kohtuniku küsimustest paremini aru saada.
- Vajaduse korral **salvestab politsei ülekuulamisel Sinu öeldu**, et Sa ei peaks kohtusse kohale minema. Seda tehakse siis, kui kohtunikule sama jutu uuesti rääkimine oleks Sinu jaoks liiga ebamugav.
- Sind saab kohtus **üle kuulata kaugülekuulamise teel** – kas telefoni või video teel. Nii ei pea Sa kohtusaali minema. Selline videoteleviisoriga ruum võib olla kohtumajas, kuid mingis teises saalis või hoopis teises majas. Kui televiisor on sees, näevad ja kuulevad kohtus olevad inimesed Sind ning ka Sina näed inimesi, kes Sinu käest küsimusi küsivad. Sa peaksid ütlema kohtunikule, kui Sa ei kuule küsimusi korralikult või kui tekib mingi muu probleem.
- Kohtus on võimalik **kasutada tunnistaja või kannatanu kaitsmiseks sirmi**, et ta ei peaks süüdistatavat nägema. Sirm on õhukene sein või kardin, mis Sind ja süüdistatavat eraldab.

Mida kohus võib otsustada ning millal ja kuidas Sa otsusest teada saad?

Kui oled tunnistust andes vastanud kõikidele küsimustele, on Sinu töö kohtusaalis tehtud. Siis läheb kohus otsust tegema ning teatab kohtuotsuse kuulutamise aja.

Kohus võib langetada kas **süüdimõistva või õigeksmõistva otsuse**. Kui kohus otsustab süüdistatava süüdi mõista, siis määrab kohus talle karistuse. Kui kohus langetab õigeksmõistva kohtuotsuse, siis see, keda süüdistati, ei olnud kuritegu toime pannud või ei suudetud koguda piisavalt tõendeid, et ta pahateo korraldas.

Kui kohus otsustab, et asjad toimusid teisiti, kui Sina arvasid või mäletasid, võib see Sulle raske olla. Sa võid tunda, et Sinu ütlustest ei olnud piisavalt kasu või et kohus ei uskunud Sind. Kohus võib ühe juhtumi arutamisel kuulata väga paljude inimeste ütlusi ning peab otsuse tegemisel arvestama kõiki tõendeid, mis esitatakse.

Jäta meelde, Sina ei vastuta kohtu otsuse eest, kuna ainult Sinu öeldu järgi kohus otsust ei tee. Sinu ainus ülesanne oli öelda kohtule, mida Sina nägid või mis Sinuga juhtus.

Kui Sa ei saa aru, miks kohus just nii otsustas, palu mõnel täiskasvanul Sulle otsust selgitada.

Kui tahad pärast kohtuistungit teada saada, mis otsuse kohus tegi, võid paluda prokuröril või enda esindajal Sulle sellest hiljem teada anda. Kohtuotsus avaldatakse ka Riigi Teataja lehel. Sealt saad otsust otsida kohtuasja numbri järgi, mille leiad Sulle saadetud kohtukutselt. Kohtuotsustega võib hiljem tutvuda ka kohtus, küsides seda kohtu kantseleist. Kui olid kannatanu, saadetakse Sulle kohtuotsuse koopia.

Kohtuotsuse edasikaebamine

Kui kohus leiab, et süüdistatav on süüdi, kuid süüdistatav ja tema kaitsja ei ole selle otsusega rahul, on neil võimalik kaevata otsus edasi järgmise astme kohtusse. Samuti võib vahel juhtuda, et Sul tuleb siis uuesti minna tunnistusi andma.

Kui Sa oled **kannatanu** ja Sa tunned, et kohus ei otsustanud õigesti, on Sul võimalus kohtuotsus edasi kaevata. Räägi sellest prokuröri, Sind esindanud advokaadi, lastekaitsetöötaja või oma vanematega. Nemad saavad seda Sinu eest teha ja selgitada, mis edasi saama hakkab.

Kas süüdistatav võib Sinuga ühendust võtta?

Olenemata sellest, kas süüdistatav on kohtu arvates süüdi või mitte, **ei või süüdistatav Sinuga ühendust võtta, kui Sa seda ei soovi**.

Kui süüdistatav võtab Sinuga ühendust – näiteks külastab Sind, helistab Sulle või saadab Sulle e-maili või sõnumi, siis anna sellest kiiresti teada mõnele täiskasvanule, keda Sa usaldad, näiteks vanematele või enda tugiisikule. Sina ei pea temaga suhtlema. Sa võid sellest teavitada ka prokuröri.

Rohkem infot, kui oled kuriteos kannatanu

Kui Sa oled kuriteos kannatanu, on Sul mitmed eriõigused:

- Sinu ülekuulamine võib toimuda Sinu vajadustele kohandatud ruumis, mitte kohtusaalis.
- Sul on õigus paluda, et Sind kuulab alati üle üks ja sama inimene.
- Sul on õigus minna kohtuotsuse kuulutamist kuulama ning Sul on õigus ütluste andmisel või kohtuvaidluste käigus öelda oma arvamus süüdistuse ja karistuse kohta. Kohtunik võib ütluste andmisel Sinult selle kohta uurida.
- Kui Sa tunned, et kohus ei otsustanud õigesti, siis on Sul **võimalus kohtuotsus edasi kaevata**. Räägi sellest oma advokaadiga või oma vanematega. Nemad saavad seda Sinu eest teha.

Miks on Sul kannatanuna vaja advokaati ja kuidas Sa ta saad?

Politsei, prokurör ja kohtunik peavad Sulle arusaadavalt selgitama, mis on Sinu õigused, seega üldjuhul ei ole Sul eraldi õigusnõustaja ehk **advokaadi** abi vaja. **Ka kohtus esindavad Sind üldjuhul Sinu vanemad või eestkostja**. Kui Sina või Su vanemad tunnete, et vajate kohtuprotsessis abi, on vanematel võimalik võtta Sinu esindajaks advokaat, kes Sind protsessi jooksul igakülgselt toetab. Sa saad ka ise ilma vanemateta politseile või prokurörile teada anda, et soovid advokaati.

Kui Sulle endale tundub või politsei või prokurör leiab, et Sinu ja Sinu vanemate huvid on vastuolus, on võimalik määrata Sulle eraldi advokaat, kes tagab, et Sinu huvid oleksid kaitstud. Sulle määratakse advokaat ka siis, kui Sa oled oma perekonnast eraldatud.

Kohtu külastamine

Hea mõte on enne kohtuistungit külastada kohtumaja ja kohtuistungi saali, kus Sinu ülekuulamine toimub. Nii on Sul julgem kohtusse minna. Kohtu aadressi leiad kohtukutselt. Sa võid prokurörilt uurida, kas Sa saad seda teha. Vahel on see võimalik, vahel mitte. Kui tunned, et Sul on seda vaja, küsi julgesti prokuröri käest.

Sa võid minna kohtumaja külastama kellegagi koos, näiteks oma vanemate või lastekaitsetöötajaga. Keegi kohtust, näiteks kohtunik ise, tutvustab Sulle tühja kohtusaali ja selgitab, kuidas kohtuistungil käituda. Sa võid vaadata ringi ja uurida, kus Sa istuma hakkad, küsida küsimusi ja harjutada tunnistajaks olemist. Kohtuistung ei pruugi täpselt samas ruumis toimuda, kuid see toimub kindlasti sarnases ruumis.

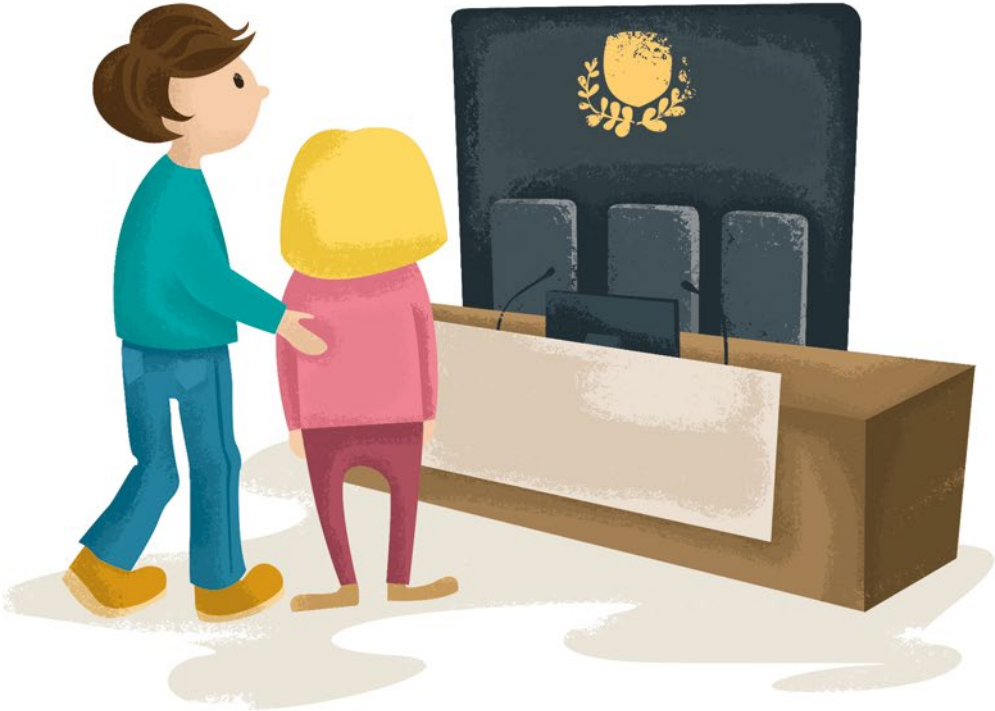

Pea meeles!

- Ole kohtus õigeaegselt kohal! Parem veidi varemgi.
- Võta kohtusse kaasa isikut tõendav dokument, näiteks õpilaspilet, pass või ID-kaart.
- Mine kohtusse puhanuna ja viisakates riietes.
- Enne kohtusaali minekut lülita välja oma mobiil ning võta ära müts ja üleriided.
- Kohtusaalis ole vaikselt. Sa võid rääkida siis, kui kohtunik Sulle selleks sõna annab.
- Kohtunikuga rääkides tuleb Sul püsti seista. Kui Sul on halb, palu luba istuda.
- Kohtusaalis käitu alati viisakalt ja korrektselt ning teiste saalis viibijate suhtes lugupidavalt.
- Ära söö kohtusaalis.
- Ära näri nätsu kohtusaalis.
- Võta endaga kaasa midagi ajaviiteks, juhuks, kui Sul tuleb istungisaali minekut oodata.

Kust saad abi?

Kui tahad kellegagi neil teemadel nõu pidada, võid helistada lasteabi telefonil või chattida aadressil www.lasteabi.ee. Lasteabiga võid ühendust võtta ükskõik mis päeval või kellaajal.

LASTEABI TELEFON
116111
www.lasteabi.ee

LASTE OMBUDSMAN
693 8404
info@õiguskantsler.ee

OHVRIABI KRIISITELEFON
116 006
ohvriabi@ensib.ee
www.palunabi.ee

HÄDAABINUMBER (ka POLITSEI)
112
murelink@politsei.ee

LASTEMAJA
6 208 358
anna.frank-viron@sotsiaalkindlustusamet.ee
lilia.tkats@sotsiaalkindlustusamet.ee

VEEBIPOLITSEINIKUD

Andero Sepp
Facebook: www.facebook.com/veebikonstaabel.andero
E-mail: andero.sepp@politsei.ee

Jana Frolova
Facebook: www.facebook.com/veebikonstaabel.3?fref=ts
VK: yana frolova veebikonstaabel / **Odnoklassniki:** Яна Фролова
E-mail: jana.frolova@politsei.ee

Ville Ränik
Facebook: www.facebook.com/veebikonstaabel.ville
E-mail: ville.ranik@politsei.ee

www.kriminaalpoliitika.ee • abiksohvrile.just.ee/et/laps-kui-ohver
lapsesobralikmenetlus.just.ee

MTÜ Lastekaitseliit • www.lastekaitseliit.ee

JUSTIITSMINISTEERIUM

EESTI KOHTUD